

רע"פ 5698/17 - מיכאל ליפצר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5698/17

לפני:
המבקש:

כבוד השופט א' שהם
מיכאל ליפצר

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 27.6.2017, בעפ"ג 26583-04-17, שניתן על ידי כב' השופטים: א' טל - נשיא; ד' מרשק מרום; ו-ד' עטר

בשם המבקש:

עו"ד אשר ארבל

החלטה

1. לפניי בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: א' טל - נשיא; ד' מרשק מקום; ו-ד' עטר), בעפ"ג 26583-04-17, מיום 27.6.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (כב' השופטת א' סבחת-חיימוביץ), בת"פ 29011-08-16, מיום 28.3.2017.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע והוכרז כסוחר סמים, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שיוחסו לו בכתב אישום המונה 15 אישומים.

עמוד 1

במסגרת זו, הורשע המבקש בביצוע עבירות של סחר בסמים מסוכנים, לפי סעיף 13, בצירוף סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה); אספקת סמים מסוכנים, לפי סעיף 13, בצירוף סעיף 19א לפקודה; החזקת סם שלא לצריכה אישית, לפי סעיף 7(א), בצירוף סעיף 7(ג) לפקודה; והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה אישית, לפי סעיף 10 רישא לפקודה.

3. ביום 28.3.2017, גזר בית משפט השלום בפתח תקווה את עונשו של המבקש. תחילה ציין בית משפט השלום כי כתב האישום, בעניינו של המבקש, מתאר ריבוי אירועים, כאשר "יש שפרט אישום אחד התייחס למספר אירועים לגבי אותו לקוח ויש שמספר אישומים התייחסו לאותו לקוח חרף סמיכות הזמנים". על כן, הגדיר בית משפט השלום מתחם ענישה אחד עבור כל לקוח. על מנת לקבוע את מתחם הענישה ההולם בעניינו של המבקש, עמד בית משפט השלום על הפגיעה שהסבו מעשיו של המבקש בערך החברתי של הגנה מפני נזקים הנגרמים עקב שימוש בסמים, הן לאוכלוסיית המשתמשים והן לציבור בכללותו. עוד ציין בית משפט השלום, כי המבקש סחר בסמים במספר רב של הזדמנויות לאורך תקופת של כשנה, ומכר סמים ל-8 קונים שונים, החזיק בסם מסוכן מסוג קנאביס וגראס בביתו, וכן החזיק בדירתו כלים המשמשים להכנת ולצריכת סם. לאחר שעמד על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות, קבע בית משפט השלום, כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של המבקש ינוע בין 6 חודשים ל-12 חודשי מאסר בפועל, בגין עבירות של סחר בסמים; החזקת סם שלא לצריכה עצמית; והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית, לצד מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, בגין ביצוע עבירה של אספקת סם.

לצורך קביעת עונשו של המבקש בתוך מתחם הענישה ההולם, התייחס בית משפט השלום לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. בכלל זה, ציין בית משפט השלום את הפגיעה שיסב העונש למבקש, לרבות בשל גילו הצעיר; את העובדה כי המבקש נטל אחריות על מעשיו וניכרים מאמצים מצידו לחזור למוטב; ואת נסיבותיו האישיות של המבקש, אשר החל לעשות שימוש בסמים על רקע בעיה רפואית וגירושין. מנגד, התייחס בית משפט השלום לעברו הפלילי של המבקש, הכולל שתי הרשעות ושני גמרי דין בעבירות סמים, אך ציין כי המבקש לא ריצה בעבר עונש מאסר או היה נתון במעצר טרם ניהולו של הליך זה. בנוסף, נתן בית המשפט את דעתו לכך שמיוחסות למבקש עבירות של סחר בסמים בכמויות קטנות, כאשר סוג הסם בו סחר המבקש אינו מוגדר כסם "קשה", ולהיכרותו של המבקש עם הקונים, שעם חלקם היו לו קשרים חברתיים, ועם חלקם יחסי מוכר-לקוח בלבד. עם זאת, לא מצא בית משפט השלום, כי מתקיימים בעניינו של המבקש שיקולי שיקום, המצדיקים סטייה מן המתחם. על יסוד האמור, קבע בית המשפט, כי יש לגזור את עונשו של המבקש ברף התחתון של מתחם הענישה ההולם לעבירות שבהן הוא הורשע, בהתאם לסיווגו של אירוע ככולל את כל העבירות הקשורות באותו קונה.

לאחר זאת, הושתו על המבקש העונשים הבאים: 30 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו של המבקש; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים, למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים, למשך 3 שנים; 8 חודשי פסילה מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה, מיום שחרורו מהמאסר; 6 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה, לבל יעבור המבקש עבירה לפי פקודת הסמים, במשך שנתיים ימים; חילוט הכספים שנתפסו בסך של 11,150 ₪ ו-2440 ₪; וחילוט מכשיר הטלפון הנייד של המבקש.

המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, על גזר דינו של בית משפט השלום. ביום 27.6.2017, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש. בפסק דינו, קבע בית המשפט המחוזי, כי בדין נדחתה בבית משפט השלום טענתו של המבקש, כי לגבי שבעה מהקונים, מדובר היה במכירה ובאספקה של סם לשימוש חברתי. בית המשפט

המחוזי הוסיף, כי בגדרו של גזר הדין, התייחס בית משפט השלום כראוי לכלל השיקולים הרלוונטיים בעניינו של המבקש, לחומרה ולקולה, ובכלל זה גם לנסיבותיו האישיות של המבקש. לבסוף נקבע, כי אין בטענתו של המבקש, לפיה במהלך מאסרו בוצעו לו בדיקות שתן שנמצאו נקיות מסמים, או בטענתו כי הוא השתלב לאחרונה בהליכים טיפוליים, כדי להצדיק את התערבותה של ערכאת ערעור בגזר דינו של בית משפט השלום, מטעמי שיקום.

הבקשה לרשות ערעור ותגובת המשיבה

4. בבקשה שלפניי, משיג המבקש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לטענת המבקש, יש ליתן משקל רב יותר לשיקול השיקומי בעניינו, שעה שהוא השקיע מאמצים רבים במהלך תקופת מאסרו, על מנת לעבור לאגף שבו יוכל להשתלב בהליך טיפולי, וכן נערכו לו בדיקות שתן רבות, אשר נמצאו נקיות מסמים. עוד נטען, כי יש להפחית מעונש המאסר שהושת על המבקש, גם בשים לב לנסיבותיו האישיות, ולהיקף הסחר המצומצם, ככל שהדבר נוגע לכמות הסם שנמכרה ולתמורה שהמבקש קיבל בעבור המכירה. לאור האמור, התבקש בית משפט זה ליתן למבקש רשות ערעור, לקבל את הערעור, ולהקל בעונשו של המבקש.

בתגובת המשיבה לבקשה נטען, כי דינה להידחות, משום שאין מדובר בסוגיה ציבורית רחבת היקף החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או בנסיבות אישיות חריגות וייחודיות, המצדיקות מתן רשות ערעור. המשיבה הוסיפה עוד, כי טענותיו של המבקש מתמקדות כולן בעונש שהושת עליו, כאשר גם בהיבט זה, עניינו של המבקש אינו חריג. לגופו של עניין טענה המשיבה, כי המבקש לא ביסס את טענתו, לפיה הוא עבר תהליך שיקום, ואם אכן החל המבקש בהליך שיקומו, מדובר בשלב ראשוני בלבד, אשר הסתכם עד כה בבדיקות שתן שלא נמצאו בהן שרידי סם, ובתחילת השתתפות בשתי קבוצות טיפוליות בבית הסוהר. אשר על כן, נטען, כי צדקו הערכאות הקודמות, בקביעתן כי ההליך השיקומי שעבר המבקש אינו מצדיק סטייה לקולה ממתחם הענישה.

דין והכרעה

5. הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינים הפרטיים של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 1370/17 אליהו נ' מדינת ישראל (20.4.2017)); רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 1940/16 פולק נ' מדינת ישראל (14.3.2016)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, וכי מדובר בעניינו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. עוד אציין, כי הבקשה שלפניי נסובה, כל כולה, על חומרת העונש שהשית בית משפט השלום על המבקש, ואשר אושר בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. בית משפט זה פסק, לא אחת, כי בקשות מסוג זה אינן מצדיקות, ככלל, מתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים, בהם עסקינן בסטייה קיצונית מרף הענישה הנהוג והמקובל בעבירות דומות (רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017)); רע"פ 10116/16 דסוקי נ' מדינת ישראל (24.1.2017); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.2015)). בענייננו, ניכר כי עונשו של המבקש אינו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

6. למעלה מן הדרוש, יצוין, כי גם לגופו של עניין דין הבקשה להידחות. העונש שהושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן, והוא מבטא התחשבות בכלל השיקולים הרלוונטיים לענייננו. לא נעלמו מעיני מאמציו של המבקש לשקם את עצמו

ולתקן את דרכיו, כפי שעולה מהבקשה ומהעובדה כי המבקש נטל אחריות על מעשיו. יחד עם זאת, לא ניתן להקל ראש בחומרת העבירות שביצע המבקש, שעה שסחר בסמים במספר הזדמנויות, עם ציבור לקוחות לא קטן, גם אם אין מדובר בנסיבות העומדות ברף חומרה גבוה במיוחד. כפי שנקבע, לא אחת, האינטרס הנוגע לשיקומו של הנאשם משרת את החברה בכללותה, ואולם מדובר בשיקול אחד מבין מכלול השיקולים העומדים בפני בית המשפט (שימחייאב נ' מדינת ישראל (20.4.2016); אמסלם נ' מדינת ישראל (18.6.2015); עמר נ' מדינת ישראל (24.3.2015)). בענייננו, לא מצאו הערכאות הקודמות כי שיקולי השיקום מצדיקים חריגה לקולה ממתחמי הענישה שנקבעו, ואף אני סבור כי אין בהליך השיקומי הנטען, כדי להצדיק את התערבותו של בית משפט זה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

סוף דבר, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ג באלול התשע"ז (4.9.2017).

שׁוֹפֵט